

ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
VIỆN NGHIÊN CỨU KINH TẾ VÀ PHÁT TRIỂN
PGS, TS. LÊ DU PHONG - PTS. HOÀNG VĂN HOA
(Đồng chủ biên)

**KINH TẾ THỊ TRƯỜNG VÀ
SỰ PHÂN HÓA GIÀU-NGHÈO
Ở VÙNG DÂN TỘC VÀ MIỀN NÚI
PHÍA BẮC NƯỚC TA HIỆN NAY**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn

ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
VIỆN NGHIÊN CỨU KINH TẾ VÀ PHÁT TRIỂN
PGS, TS. LÊ DU PHONG - PTS. HOÀNG VĂN HOA
(Đồng chủ biên)

**KINH TẾ THỊ TRƯỜNG VÀ
SỰ PHÂN HÓA GIÀU-NGHÈO
Ở VÙNG DÂN TỘC VÀ MIỀN NÚI
PHÍA BẮC NƯỚC TA HIỆN NAY**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 1999

Tập thể tác giả

- PGS, TS. LÊ DU PHONG
- PTS. HOANG VĂN HOA
- PGS, PTS. NGUYỄN THÀNH ĐỘ
- CỬ NHÂN VŨ THÀNH HƯƠNG

HT-T²

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Trong tiến trình thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách nhằm phát triển kinh tế đồng thời ngay từ đầu giải quyết vấn đề công bằng và tiến bộ xã hội, hạn chế và tiến tới khắc phục sự phân hoá giàu - nghèo trong cả nước nói chung và vùng dân tộc miền núi phía Bắc nói riêng. Trên thực tế, từ khi chuyển sang kinh tế thị trường, được sự quan tâm đầu tư của Đảng và Nhà nước, kinh tế, văn hoá, xã hội ở vùng dân tộc và miền núi đã có nhiều bước phát triển đáng kể.

Tuy vậy, tình hình phân hoá giàu - nghèo ở các tỉnh miền núi, vùng dân tộc nhất là vùng sâu, vùng xa vẫn đang diễn ra khá phức tạp, đời sống của đồng bào còn nhiều khó khăn, đòi hỏi Đảng và Nhà nước cần phải có nhiều giải pháp hữu hiệu hơn để xoá dần khoảng cách giữa miền núi và miền xuôi, giữa người giàu và người nghèo, nhằm thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Để giúp bạn đọc có thêm tài liệu tham khảo, nghiên cứu về quá trình tăng trưởng kinh tế và thực trạng sự phân hoá giàu - nghèo ở vùng dân tộc, miền núi phía Bắc và một số giải pháp bước đầu nhằm khắc phục tình trạng đó, Nhà xuất bản Chính

trị quốc gia phối hợp với Viện Nghiên cứu Kinh tế và phát triển Trường Đại học Kinh tế quốc dân xuất bản cuốn sách ***Kinh tế thị trường và sự phân hoá giàu - nghèo ở vùng dân tộc và miền núi phía Bắc nước ta hiện nay*** do PGS, PS. Lê Du Phong và PTS. Hoàng Văn Hoa đồng chủ biên. Cuốn sách là kết quả của công trình nghiên cứu *Về tăng trưởng kinh tế và sự phân hoá giàu - nghèo ở vùng dân tộc và miền núi phía Bắc nước ta* của Viện Nghiên cứu Kinh tế và phát triển, đã được Ủy ban Dân tộc và Miền núi nghiệm thu năm 1998.

Dựa trên cơ sở những số liệu cụ thể đã được công bố, nội dung chủ yếu của cuốn sách trình bày những thành tựu về kinh tế - xã hội qua hơn 10 năm đổi mới và tiềm năng ở vùng dân tộc và miền núi phía Bắc nước ta, đồng thời phân tích rõ những nguyên nhân và thực trạng của sự phân hoá giàu - nghèo ở đó. Đây là những vấn đề cấp thiết cần phải giải quyết đồng bộ như Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng đã chỉ rõ: "Tăng trưởng kinh tế phải kết hợp hài hoà với phát triển xã hội - văn hoá, bảo đảm an ninh - quốc phòng, phấn đấu giảm bớt khoảng cách giữa các vùng về mặt tiến bộ xã hội".

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 5 năm 1999

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TÁC GIẢ

Từ khi chuyển sang nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa, được sự quan tâm đầu tư của Đảng và Nhà nước, kinh tế - xã hội ở vùng dân tộc và miền núi nước ta đã có bước phát triển đáng kể. Cụ thể là:

- Nhịp độ tăng trưởng kinh tế (GDP) trong những năm gần đây đạt tương đối khá: 6-7%/năm, trong đó giá trị sản xuất nông nghiệp tăng 3 - 4%, công nghiệp tăng 8 - 10%, dịch vụ 10 - 11%. Một số tỉnh có tốc độ tăng khá cao như: Lâm Đồng 13,5%, Lào Cai 11,6%, Tuyên Quang 10,97%.

- Cơ cấu kinh tế các tỉnh miền núi đang chuyển dịch theo chiều hướng tiến bộ, đã bước đầu hình thành một số vùng sản xuất hàng hoá tập trung có quy mô lớn.

- Cơ sở hạ tầng phục vụ sản xuất và đời sống của đồng bào các dân tộc, đặc biệt là giao thông, điện, nước sạch, thông tin liên lạc đã được nâng cấp và cải thiện một cách đáng kể.

- Thu nhập của người dân khá hơn, đời sống vật chất và tinh thần của một bộ phận dân cư trong vùng được cải thiện tương đối rõ.

- Theo chuẩn mực xếp vào diện nghèo đói năm 1997

của Việt Nam, số hộ nghèo đói ở nước ta đã giảm từ 30,01% tổng số hộ năm 1992 xuống còn 17,7% năm 1997.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đã đạt được, quá trình phát triển kinh tế ở vùng dân tộc và miền núi cũng đã dẫn đến sự phân hoá giàu - nghèo khá rõ nét. Một bộ phận dân cư do điều kiện thuận lợi (vị trí địa lý, vốn, sức lao động, kinh nghiệm, kiến thức...) đã giàu lên khá nhanh; trong khi đó có một số người, đặc biệt là một số dân tộc thiểu số thuộc vùng sâu, vùng xa đang hầu như bị tách biệt với tiến trình đổi mới của đất nước.

Số hộ nghèo đói ở nước ta chủ yếu tập trung ở các vùng nông thôn, vùng dân tộc và miền núi. Ở các vùng đô thị, nơi có 20% dân cư sinh sống, chiếm tới 60% GDP, trong khi đó ở vùng nông thôn và miền núi, nơi có 80% dân cư sinh sống, chỉ chiếm khoảng 40% GDP và đang có tốc độ tăng trưởng chậm hơn. Sự phân tầng xã hội giữa các nhóm dân cư, giữa các vùng đang có xu hướng tăng lên. Điều đó làm nảy sinh nhiều vấn đề xã hội phức tạp, có xu hướng đi ngược với mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh theo định hướng chủ nghĩa xã hội. Hiện nay, cả nước còn có 1.715 xã khó khăn, trong đó có 1.000 xã thuộc diện đặc biệt khó khăn ở miền núi, vùng sâu, vùng xa. Trong số trên 10 nghìn xã của cả nước, còn có gần 700 xã chưa có đường ô tô đến trung tâm xã, 591 xã thiếu phòng học cấp phổ thông cơ sở, 445 xã chưa có trạm y tế hoặc xuống cấp nghiêm trọng, 760 xã chưa có chợ, 941 xã chưa có điện. Trong đó, vùng dân tộc và miền núi phía Bắc là một trong những khu vực nghèo nhất. Xoá đói giảm nghèo là một trong những chương trình mục tiêu quốc gia quan trọng nhất của nước ta hiện nay.

Việc nghiên cứu sự phân hoá giàu - nghèo ở nước ta nói chung và ở vùng dân tộc và miền núi phía Bắc nói riêng có ý nghĩa thực tiễn cấp bách. Cuốn sách nhỏ này bước đầu phân tích thực trạng phân hoá giàu - nghèo ở vùng miền núi phía Bắc trên cơ sở so sánh với một số vùng khác trong nước. Việc đánh giá tác động của nó dựa trên cơ sở phân tích chi tiết sự phân tầng xã hội và đề xuất các kiến nghị, giải pháp đang được tiếp tục nghiên cứu và hy vọng sẽ được công bố trong các công trình nghiên cứu tiếp theo.

Nhân dịp cuốn sách ra mắt bạn đọc, chúng tôi xin chân thành cảm ơn Ủy ban Dân tộc và Miền núi, các nhà khoa học, cộng tác viên của Viện Nghiên cứu Kinh tế và phát triển thuộc Đại học Kinh tế quốc dân, và Nhà xuất bản Chính trị quốc gia đã nhiệt tình đóng góp cho việc hoàn thành xuất bản cuốn sách này.

CÁC TÁC GIẢ

www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn - www.lib.hau.edu.vn

